

СТ А Н О В И Щ Е

на професор Асен Иванов Асенов от Катедра „Ландшафтна екология и
опазване на природната среда“ към Геолого-географски факултет

на СУ „Св. Климент Охридски

ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

НА ГЛ. АС. Д-Р КРИСТИНА ГЪРЦИЯНОВА

ОТНОСНО: Конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, по професионално направление 4.4. Науки за Земята, научна специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“, обявен в ДВ, бр. 41, стр.129 от 03.06.2022 г., за нуждите на Центъра по хидрология и водно стопанство при НИГГГ-БАН и съгласно заповед № 01-164/30.06.2022 г. на Директора на НИГГГ-БАН, и съгласно член 55 (4) от Правилника за приложение на ЗРАСРБ в НИГГГ.

Настоящото становище е изготвено въз основа на решение на Научното жури, прието на заседание от 14 септември 2022 г.

Представената документация от кандидата отговаря на изискванията както на Закона за развитие на академичния състав в Република България – ЗРАСРБ (с измененията от 25 февруари 2020 г.), на Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав (ПП ЗРАСРБ, ДВ от 19.02.2019 г.), така и на Правилника за приложение на ЗРАСРБ в НИГГГ. Технически документацията е оформена изрядно и подредена точно в съответствие с описаното в Заявлението за участие в конкурса.

Приложената справка за изпълнение на минималните национални изисквания и на допълнителните изисквания на НИГГГ – БАН за заемане на академична длъжност „доцент“ от гл. ас. д-р Кристина Гърциянова напълно отговаря на необходимия брой точки, като при някои от групите надхвърля изискуемия брой от точки (групи В, Г, Д, Е). Не се установяват данни за плагиатство и използване на чужди научни постижения.

Кристина Мартинова Гърциянова е родена на 04.06.1979 г. в гр. Мездра. Завършила е бакалавърска степен в Геолого-географски факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 2002 г. От 2002 г. до 2004 г. завършва магистърска степен по Хидроклиматични ресурси в Геолого-географски факултет. От 2005 г. до 2007 г. завършва магистърска степен по Европейска публична администрация във Философски факултет. През 2015 г. защитава докторска дисертация (диплома № 000557 от 08.04.2015 г.) по Физическа география и ландшафтознание на тема: „Антропогенно въздействие върху качеството на водите в басейна на р. Осъм“ в Департамента по География към НИГГГ на БАН. Последователно е заемала следните длъжности: сътрудник към отдел „Инженеринг“ на „HUAWEI TECHNOLOGIES BULGARIA“ LTD, учител по География и икономика, а от 2016 г. до сега е главен асистент в НИГГГ на БАН.

В настоящия конкурс гл. ас. д-р Кристина Гърциянова участва с 16 разнообразни по обем и характер научни публикации и една монография, отразени коректно в

приложените документи. Всички представени материали категорично доказват, че научноизследователската й дейност е в областта на обявения конкурс.

По група показатели А кандидатът има 50 т. при изискуеми 50 т.

Представената от кандидата монография „Опазване качеството на повърхностните води в България“, с обем от 170 стр., има основна тежест сред трудовете, представени за конкурса, със специален акцент върху качеството на повърхностните води в България. Авторът на монографията подробно анализира въпроса за мониторинга, принципите, подходите и методите, които се прилагат при извършването на комплексна и диференцирана оценка, факторите, въздействащи върху формирането и изменението на качествените характеристики на водните обекти в пространствен и времеви аспект. Направени са анализ и оценка на качественото състояние на водите в моделен район на изследване, а именно в басейна на р. Марица и нейните притоци Чепеларска, Сазлийка и Арда. Монографията е включена в показател В 3 и носи **100 точки** на кандидата.

Две от представените публикации Г7_1 и Г7_2 са реферирани и индексирани в световно известните бази данни с научна информация (Web of science and Scopus), в които кандидатът съответно е втори и трети автор. В следващата група публикации, представени в конкурса, са включени трудове в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томовете, като тя включва 13 статии от Г8_1 до Г8_13.

Общо за група показатели Г се събират 243.33 при изискуеми 200 т.

В приетите от мен статии за конкурса по група показатели Г-7 и Г-8 кандидатът при 11 от публикациите е водещ автор, а при две публикации е втори автор. Този анализ показва водещата роля на кандидата в разглежданите публикации.

По отношение на отражението на научните постижения на д-р Кристина Гърциянова в научната литература, тя е представила лично изработена библиографска справка за установените нейни цитирания в научната литература, които възлизат на 22 (двадесет и две), като 7 от тях се отнасят към Д-10, **35 точки** (цитирания в издания с ИМПАКТ ФАКТОР). Към следващата категория Д-12 (цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране) са посочени **15** цитирания, които носят **30 точки**.

По група показатели Д кандидатът набира 65 т. (35+30) при изискуеми 50 т.

Кандидатът е участвал в четири национални и три международни проекта, от които единият е в процес на изпълнение (COST Action CA20138). Тя е участвала в организацията на значителен брой научни прояви.

Приемам приносите по същество, които са подредени в четири основни групи:

1. Изграждане и прилагане на концептуална изследователска схема за изучаване на въпросите, свързани с качеството на повърхностните води, основана на следната последователност:

- Изясняване на актуалността и значимостта на проблема за опазването от замърсяване на повърхностните водни обекти и устойчивото управление на водните ресурси с цел постигането на баланс между обществените, икономическите и екологични цели на съвременното общество (В.3, Г7_1, Г7_2, Г8_1, Г8_3, Г8_4, Г8_7, Г8_10, Г8_12).

- Предоставяне на актуална картина на действащото международно, европейско и национално законодателство в областта на политиката за водите и очертаване на институционалната рамка относно тяхното управление (В.3, Г8_2, Г8_6, Г8_13).

- Осигуряване на знания за провеждания мониторинг, който предоставя своевременна и достоверна информация за състоянието на водите, както и факторите, въздействащи върху тях (В.3).

- Аргументиране на основните принципи, подходи и методи за анализ и оценка на качествено състояние на водите, като акцентът е поставен върху комплексните оценки, чрез извършването на детайлен преглед на прилаганите такива в световен мащаб (В. 3, Г8_4, Г8_5).

- Разкриване на ролята на съвместното и взаимосвързано влияние на природните и антропогенните фактори за формирането и изменението на качествения статус на водите. Дефиниране на източниците на замърсяване по различни критерии (В.3).

- Реализиране на моделно проучване относно установяването на състоянието и изменението на качеството на повърхностните води в избрани водни тела, което може да послужи като пример за бъдещи подобни изследвания (В.3).

- Формулиране на мерки и препоръки към съответните институции или заинтересовани лица за оптимизиране на мониторинга. Получените резултати биха могли да спомогнат да се оцени и преосмисли важността на проблема, свързан с контрола върху качеството и управлението на водните ресурси (В. 3, Г8_5).

2. Извършване на пространствено-времеви диференциран анализ и оценка на състоянието и изменението на качеството на повърхностните води по физикохимични показатели в райони с разнородна антропогенна дейност. Открояване на ключови участъци или т.нар. „горещи точки“, подложени на най-силно натоварване, идентифициране на характера и източниците на въздействие (В.3, Г7_1, Г7_2, Г8_2÷Г8_6, Г8_8÷Г8_13).

3. Извършване на комплексна оценка на качеството на повърхностните води чрез обосноваване и прилагане на индекс за качество на водите (CCME WQI), първоначално разработен и прилаган от държавните структури на Канада. CCME WQI е научно базиран комуникационен инструмент, който тества многопроменливи данни за качеството на водата по критерии, определени от потребителя. Използваният комплексен индекс позволява получаването на оценки за различни времеви и пространствени обобщения. Освен това, той дава възможност да бъде представено в обобщен вид цялостното състояние на качеството на водите чрез получаването на една балова или рангова стойност, както и на степента на компонентното замърсяване на водните системи (В.3, Г8_1, Г8_3, Г8_4, Г8_6, Г8_7, Г8_9, Г8_12).

4. Направените изследвания и получените резултати могат да бъдат използвани за изготвянето на регионална качествена категоризация на повърхностните води в страната:

- Използването на общ набор от качествени показатели дава възможност за сравнителен анализ както на различни участъци от даден воден обект, така и на различни водни обекти (Г7_1, Г8_2, Г8_3, Г8_8).

- Оценката и сравнението може да бъде извършвана за различни времеви интервали (Г8_7, Г8_12 и Г8_13).

- Осигуряване на възможност за избор на представителни показатели за даден тип замърсяване в зависимост от целите на изследването (Г7_1, Г7_2, Г8_2 и Г8_3).

Въз основа на представените конкурсни материали и личните ми впечатления от кандидата смятам, че изследователските постижения на гл. ас. д-р Кристина Гърциянова, съчетани с качествата и уменията, които притежава, са достатъчно основание за избирането ѝ на академичната длъжност „доцент“ в областта на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4. Науки за Земята („Хидрология на сушата и водните ресурси“) в Центъра по хидрология и водно стопанство при НИГГГ-БАН. Поради това, като имам предвид, че всички наукометрични показатели и представени документи са в съответствие със ЗРАСРБ, ППЗРАСБ и с Правилника за приложението му в НИГГГ на БАН, давам положителна оценка на представените материали и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да подкрепят този избор.

23.10.2022 г.

Гр. София

Професор д-р Асен Иванов Асенов